

(ב)

צו את אהרן. אין צו אלא לשון זרוז מיד ולדורות, אמר רבי שמעון ביותר צריך הכתוב לזרוז במקום שיש בו חסרון כים¹:

זאת תורת העלה וגו'. הרי הענין הזה בא ללמד על הקטר חלבים ואיברים שיהא כשר כל הלילה², וללמד על הפסולין איזה אם עלה ירד, ואיזה אם עלה לא ירד, שכל תורה לרבות הוא בא, לומר, תורה אחת לכל העולים, ואפילו פסולין, שאם עלו לא ירדו³. הוא העלה. למעט את הרובע ואת הנרבע וכיוצא בהן, שלא היה פסולין בקדש שנפסלו קודם שבאו לעזרה⁴: (ג)

מדו בר. היא הכתונת, ומה ת"ל מדו, שתהא כמדתו (ת"כ פ"ב ס"א א); על בשרו. שלא יהא דבר הוציץ בינתים (ערכין ג):

והרים את הדשן. היה חותה מלא המחיתה מן המאוכלות הפנימיות, ונותנן במזרחו של כבש⁵:

הדשן אשר תאכל האש את העלה. ועשאתה דשן, מאותו דשן ירים תרומה ושמו אצל המזבח: (על המזבח. מצא אברים שעדיין לא נתאכלו, מחזירן על המזבח לאחר שחתה גחלים אילך ואילך ונטל מן הפנימיות, שנאמר את העולה על המזבח⁶): (ד) ופשט את בגדיו. אין זו חובה אלא דרך ארץ, שלא ילכלך בהוצאת הדשן בגדים שהוא משמש בהן תמיד, בגדים שבשל בהן קדרה לרבו אל ימוזג בהן כוס לרבו, לכך ולבש בגדים אחרים, פחותין מהן⁷:

¹ עי' ספרא (פ"ג ס"א א): צו אין צו אלא זירוז מיד ולדורות. אמר רבי שמעון ביותר כל מקום שיש בו חסרון כים.

² עי' מגילה (כ ע"ב-כא ע"א): מתני'. כל הלילה כשר לקצירת העומר ולהקטר חלבים ואברים. זה הכלל דבר שמצותו ביום כשר כל היום דבר שמצותו בלילה כשר כל הלילה. גמ'. וכו' ולהקטר חלבים ואברים דכתיב כל הלילה עד הבקר.

³ עי' ספרא (צו פ"א ס"ז ז): ר' יהודה אומר זאת היא העולה הרי אלו מיעוטים פרט לנשחט בלילה ונשחט דמה ושיצא דמה חוצה לקלעים. ר"ש אומר עולה אין לי אלא כשירה שנשפך דמה ושנשחטה בלילה ושיצא דמה חוצה לקלעים מנין להלן והיוצא והטמא והנשפך והנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושקיבלוהו פסולים וזרקו את דמו והניתנים למטה שנתנם למעלה והניתנים למטה שנתנם למטה והניתנים בפנים שנתנם בחוץ והניתנים בפנים והפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן. ת"ל זאת התורה העולה תורה אחת לכל העולים שאם עלו לא ירדו.

⁴ עי' שם (פ"א ס"ח ח): יכול אף הרובע והנרבע והמוקצה והנעבד והאתנן והמחיר והכלאים והטריפה והיוצא דופן ובעלי מומין אם עלו לא ירדו. ת"ל זאת היא העולה הרי אלו מיעוטים. ומה ראית לרבות את אלו ולהוציא את אלו. אחר שריבה הכתוב מיעט מרבה אני את אלו שהיה פסולין בקודש ומוציאני את אלו שלא היה פסולין בקודש.

⁵ עי' שם (פ"ב ס"ד ד): והרים את הדשן אשר תאכל האש יכול עצים, ת"ל עולה, אי עולה יכול אברי עולה, ת"ל אשר תאכל האש. הא כיצד, חותה מן המאוכלות הפנימיות ויורד. ושמו בנחת ושמו כולו ושמו שלא יפזר. אצל המזבח סמוך למזבח.

⁶ עי' שם: מנין לאברים ופדרים שלא נתעכלו מבערב שמסלקן לצידי המזבח ואם אין הצדדים מחזיקים סודרם על הסובב או על הכבש עד שסודר את המערכה ומחזירם למערכה ת"ל אשר תאכל האש את העולה על המזבח.

⁷ עי' שבת ק"ג ע"ב: אמר רבי אחא בר אבא אמר רבי יוחנן: מניין לשנוי בגדים מן התורה, שנאמר ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים. ותנא דבי רבי ישמעאל: לימדך תורה דרך ארץ, בגדים שבישל בהן קדירה לרבו, אל ימוזג בהן כוס לרבו. ועי' יומא כג ע"ב: תנו רבנן: ופשט ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן, שומעני כדרך יום הכפורים, שפושט בגדי קודש ולובש בגדי חול. תלמוד לומר: ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים, מקיש בגדים שלובש לבגדים שפושט, מה להלן בגדי קודש, אף כאן בגדי קודש. אם כן מה תלמוד לומר אחרים, פחותין מהן.

והוציא את הדשן. הַצְּבוּר בַּתְּפוּחַ, כשהוא רָבָה ואין מקום למערכה, מוציאו משם⁸, ואין זה חובה בכל יום, אבל התרומה חובה בכל יום: (ה) והאש על המזבח תוקד בו. ריבה כאן יקידות הרבה, על מוקדה, ואש המזבח תוקד בו, והאש על המזבח תוקד בו, אש תמיד תוקד על המזבח, כולן נדרשו במס' יומא (פה.) שנחלקו רבותינו במנין המערכות שהיו שם⁹:

וערך עליה העלה. עולת תמיד היא תקדים¹⁰. (ברש"י ישן; ומנין שלא יהא דבר קודם על המערכה לתמיד של שחר תלמוד לומר העולה עולה ראשונה):

חלבי השלמים. אם יביאו שם שלמים. ורבותינו למדו מכאן עליה, על עולת הבוקר השלם כל הקרבנות כולם, מכאן שלא יהא דבר מאוחר לתמיד של בין הערבים¹¹: (ו) אש תמיד. אש שנאמר בה תמיד, היא שמדליקין בה את הנרות, שנאמר בה לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד (שמות כו ב), אף היא מעל המזבח החיצון תוקד¹²: לא תכבה. המכבה אש על המזבח עובר בשני לאוין¹³: (ז)

וזאת תורת המנחה. תורה אחת לכולן להטעין שמן ולבונה האמורין בענין. שיכול אין לי טעונות שמן ולבונה אלא מנחת ישראל שהיא נקמצת, מנחת כהנים שהיא כליל מנין, תלמוד לומר תורת¹⁴:

⁸ עי' תמיד כח ע"ב: האברים והפדרים שלא נתעכלו מבערב, סולקין אותן על צדי המזבח, אם אין צדדים מחזיקין, סודרים אותם בסובב על הכבש. החלו מעלין באפר על גב תפוח. תפוח היה באמצע המזבח. פעמים שהיו עליו כשלוש מאות כור, וברגלים לא היו מדשנין אותו, מפני שהוא נוי למזבח. ⁹ ז"ל: בכל יום היו שם ארבע מערכות. תנו רבנן, בכל יום היו שתי מערכות והיום שלש. אחת מערכה גדולה, ואחת מערכה שניה של קטורת, ואחת שמוסיפין בו ביום, דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר, בכל יום שלש והיום ארבע, אחת של מערכה גדולה, ואחת מערכה שניה של קטורת, ואחת של קיום האש, ואחת שמוסיפין בו ביום. רבי (מאיר) אומר, בכל יום ארבע והיום חמש, אחת של מערכה גדולה, ואחת של מערכה שניה של קטורת, ואחת של קיום האש, ואחת לאיברים ופדרים שלא נתעכלו מבערב, ואחת שמוסיפין בו ביום. דכולי עלמא מיהת תרתי אית להו, מנלן, אמר קרא היא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה, זו מערכה גדולה, ואש המזבח תוקד בו, זו מערכה שניה של קטורת. ורבי יוסי, קיום האש מנא ליה, נפקא ליה מוהאש על המזבח תוקד בו. ורבי יהודה, ההוא להצתת אליתא הוא דאתא. דתניא, היה רבי יהודה אומר, מניין להצתת אליתא שלא תהא אלא בראשו של מזבח, תלמוד לומר והאש על המזבח תוקד בו. אמר רבי יוסי, מניין שעושה מערכה לקיום האש, תלמוד לומר והאש על המזבח תוקד בו.

¹⁰ עי' פסחים (נח ע"ב): תנו רבנן מנין שלא יהא דבר קודם לתמיד של שחר תלמוד לומר וערך עליה העלה. מאי תלמודא, אמר רבא, העלה עולה ראשונה ומנין שאין דבר קרב אחר תמיד של בין הערבים תלמוד לומר והקטיר עליה חלבי השלמים מאי תלמודא אמר אביי עליה שלמים ולא על חבירתה שלמים. ¹¹ עי' הערה הקודמת.

¹² עי' יומא מה ע"ב: אש תמיד למאי אתא, מבעי ליה לכדתניא: אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה, לימד על מערכה שניה של קטורת שלא תהא אלא על המזבח החיצון. אש מחתה ומנורה מניין. ודין הוא: נאמרה אש בקטורת, ונאמרה אש במחתה ומנורה, מה להלן על מזבח החיצון, אף כאן על המזבח החיצון. או כלך לדרך זו: נאמרה אש בקטורת, ונאמרה אש במחתה ומנורה, מה להלן בסמוך לו, אף מחתה ומנורה בסמוך לו, תלמוד לומר אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה, אש תמיד שאמרת לך לא תהא אלא בראשו של מזבח החיצון. למדנו אש למנורה, אש למחתה מניין. ודין הוא: נאמרה אש במחתה ונאמרה אש במנורה, מה להלן על גבי מזבח החיצון, אף כאן על מזבח החיצון, או כלך לדרך זו: נאמרה אש בקטורת ונאמרה אש במחתה, מה להלן בסמוך לו אף כאן בסמוך לו, תלמוד לומר ולקח מלא המחתה גחלי אש מעל המזבח מלפני ה', איזהו מזבח שמקצתו לפני ה' ואין כולו לפני ה', הוי אומר זה מזבח החיצון. NEW

¹³ עי' ספרא (צו פ"ב ס' ז): מנין שכל המכבה עובר בלא תעשה ת"ל לא תכבה. ¹⁴ עי' שם (פ"ב ס' א-ב): זאת תורת המנחה לבית עולמים. זאת אינה נוהגת בבמה. תורת המנחה תורה אחת לכל המנחות שיהו טעונות שמן ולבונה: וכי מנין יצאו מכלל שנאמר ויצק עליה שמן ונתן עליה

הקרב אתה. היא הגשה בקרן דרומית מערבית¹⁵:
 לפני ה'. הוא מערב, שהוא לצד אהל מועד¹⁶:
 אל פני המזבח. הוא הדרום, שהוא פניו של מזבח, שהכבש נתון לאותו הרוח¹⁷: (ח)
 (והרים ממנו. מהמחובר, שיהא עשרון שלם בבת אחת בשעת קמיצה¹⁸. ברש"י ישן):
 בקמצו. שלא יעשה מדה לקומץ (יומא מו.):
 מסלת המנחה ומשמנה. מכאן שקומץ ממקום שנתרבה שמנה (סוטה יד):
 המנחה. שלא תהא מעורבת באחרת¹⁹:
 ואת כל הלבנה אשר על המנחה והקטיר. שמלקט את לבונתה לאחר קמיצה ומקטירו²⁰.
 ולפי שלא פירש כן אלא באחת מן המנחות בויקרא (לעיל ב ג), הוצרך לשנות פרשה זו לכלול כל
 המנחות כמשפטן: (ט)
 במקום
 קדש. ואיזהו, בחצר אהל מועד: (י)
 לא תאפה חמץ חלקם. אף השירים אסורים בחמץ²¹:
 כחטאת וכאשם. מנחת חוטא הרי היא כחטאת, לפיכך קמצה שלא לשמה פסולה, מנחת
 נדבה הרי היא כאשם, לפיכך קמצה שלא לשמה כשרה²²: (יא)
 כל זכר. אפילו בעל מום. למה נאמר, אם לאכילה, הרי כבר אמור לחם אלהיו מקדשי
 הקדשים וגו' (ויקרא כא כב), אלא לרבות בעלי מומין למחלוקת²³:

לבונה והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו. יכול אין טעונה שמן ולבונה אלא מנחות ששיריהם נאכלים
 מנחות שאין שיריהם נאכלים מנין ת"ל תורת המנחה תורה אחת לכל המנחות שיהו טעונות שמן ולבונה.
¹⁵ עי' שם (פ"ב סי' ד): לפני ה' יכול במערב ת"ל אל פני המזבח. אי אל פני המזבח יכול בדרום ת"ל
 לפני ה'. הא באיזה צד מגישה בקרן דרומית מערבית.

¹⁶ עי' הערה הקודמת.

¹⁷ עי' הערה הקודמת.

¹⁸ עי' מנחות (כד ע"א): תניא והרים ממנו מן המחובר שלא יביא עשרון בשני כלים ויקמוץ.

¹⁹ עי' ספרא (צו פ"ב סי' ה): מסולת המנחה ולא מסולת חבירתה. ומשמנה ולא משמן חבירתה שלא
 יביא שתי מנחות בכלי אחד.

²⁰ עי' שם: מסלת המנחה ומשמנה ואת כל הלבונה שתהא שם לבונה בשעת קמיצה. ואת כל הלבונה
 אשר על המנחה והקטיר שילקוט את הלבונה ויעלה לאישים.

²¹ עי' שבועות (טו ע"ב): וכי תימא דמחמיץ להו לשירים ומקדש בהו, והכתיב לא תאפה חמץ חלקם,
 ואמר ריש לקיש אפילו חלקם לא תאפה חמץ.

²² עי' מנחות (דף ב ע"ב): תניא ר' שמעון אומר קדש קדשים היא כחטאת וכאשם יש מהן כחטאת ויש
 מהן כאשם מנחת חוטא הרי היא כחטאת לפיכך קמצה שלא לשמה פסולה כחטאת מנחת נדבה הרי
 היא כאשם לפיכך קמצה שלא לשמה כשירה וכאשם מה אשם כשר ואינו מרצה אף מנחת נדבה כשירה
 ואינה מרצה.
²³

עי' זבחים קב ע"א: בעלי מומין בין בעלי מומין כו': מנא ה"מ דתנו רבנן כל זכר לרבות בעלי מומין
 למאי אי לאכילה הרי כבר נאמר לחם אלהיו מקדשי הקדשים יאכל אלא לחלוקה תניא אידך כל זכר
 לרבות בעלי מומין למאי אי לאכילה הרי כבר אמור אי לחלוקה הרי כבר אמור שיכול אין לי אלא תם
 ונעשה בעל מום בעל מום מעיקרו מנין ת"ל כל זכר תניא אידך כל זכר לרבות בעל מום למאי אי לאכילה
 הרי כבר אמור ואי לחלוקה הרי כבר אמור ואי לבעל מום מעיקרו הרי כבר אמור שיכול אין לי אלא בעל
 מום קבוע בעל מום עובר מנין ת"ל כל זכר כלפי לייא אמר רב ששת איפוך רב אשי אמר לעולם לא
 תיפוך ואיצטרך סלקא דעתך אמינא כי טמא מה טמא דלא טהור לא אכיל אף האי נמי כמה דלא
 מתקן לא אכיל קא משמע לן.

אמנם עי' ספרא (צו פ"ג סי' ה): כל זכר לרבות בעלי מומים. למה אם לאכילה כבר אמור א"כ למה
 נאמר כל זכר לרבות בעלי מומים למחלוקת. יאכלוה כשירה ולא פסולה. חק עולם לבית עולמים.
 לדורותיכם שינהוג הדבר לדורות. מאישי ה' אין להם אלא אחר מתן אישים.

כל אשר יגע וגו'. קדשים קלים או חולין שיגעו בה ויבלעו ממנה²⁴:
 יקדש. להיות כמוה, שאם פסולה יפסלו, ואם כשרה יאכלו כחומר המנחה (זבחים צו ע"ב): (יג)
 זה קרבן אהרן ובניו. אף ההדיוטות מקריבין עשירית האיפה ביום שהן מתחנכין לעבודה²⁵,
 אבל כהן גדול בכל יום, שנאמר מנחה תמיד וגו' והכהן המשיח תחתיו מבניו וגו' חק עולם וגו':
 (יד)

מרבכת. חלוטה ברותחין כל צרכה (ת"כ פ"ד ס"ו):
 תפינו. אפוייה אפיות הרבה, שאחר חליטתה אופה בתנור, וחוזר ומטגנה במחבת²⁶:
 מנחת פתים. מלמד שטעונה פתיתה. (ברש"י ישן: ולא פתיתה ממש בצועין ופרורין, לפי
 שאינה נקמצת, אלא כופלה לשנים וחוזר וכופלה לד' שתי וערב ואינו מבדיל, וכן מקטיר
 לאשים. בת"כ מפרש לה (פ"ד ס"ו): (טו)

המשיח תחתיו מבניו. המשיח מבניו תחתיו:
 כליל תקטר. אין נקמצת להיות שיריה נאכלין, אלא כולה כליל, וכן כל מנחת כהן של נדבה
 כליל תהיה: (טז)
 כליל. כולה שוה לגבוה: (יט)

המחטא אתה. העובד עבודותיה, שהיא נעשית חטאת על ידו:
 המחטא אותה יאכלנה. הראוי לעבודה, יצא טמא בשעת זריקת דמים שאינו חולק בבשר,
 ואי אפשר לומר שאוסר שאר כהנים באכילתה חוץ מן הזורק דמה, שהרי נאמר למטה כל זכר
 בכהנים יאכל אותה²⁷: (כ)
 כל אשר

²⁴ ע"י שם (ס"ו): כל אשר יגע בהם יקדש יכול אע"פ שלא בלעו ת"ל בהם משיבלע.
²⁵ ע"י מנחות נא ע"ב: זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו, יכול יהו אהרן ובניו
 מקריבין קרבן אחד. ת"ל: אשר יקריבו לה', אהרן בפני עצמו ובניו בפני עצמן; בניו, אלו כהנים הדיוטות,
 אתה אומר: כהנים הדיוטות, או אינו אלא כהנים גדולים. כשהוא אומר: והכהן המשיח תחתיו מבניו,
 הרי כ"ג אמור, הא מה אני מקיים בניו. אלו כהנים הדיוטות. א"כ, לכתוב קרא הכהן המשיח תחתיו בניו
 יעשה, מאי מבניו. שמעת מינה תרתי.

²⁶ ע"י מנחות (נ ע"ב): איתמר, חביתי כהן גדול כיצד עושין אותן, רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן, אופה
 ואח"כ מטגנה. רבי אסי א"ר חנינא, מטגנה ואח"כ אופה. א"ר חייא בר אבא, כוותיה דידי מסתברא תופיני
 תאפינה נאה. רבי אסי אמר כוותיה דידי מסתברא, תופיני תאפינה נא. כתנאי תופיני תאפינה נא רבי
 אומר תאפינה נאה, רבי יוסי אומר תאפינה רבה, אית ליה נא ואית ליה נאה.

²⁷ ע"י זבחים (צט ע"א): [טבול יום ומחוסר כיפורים אינן חולקין בקדשים לאכול לערב] מנא הני מילי,
 אמר ר"ל דאמר קרא הכהן המחטא אותה יאכלנה, כהן המחטא יאכל שאינו מחטא אינו אוכל. וכללא
 הוא, והרי משמרה כולה דאין מחטאין ואוכלין, ראוי לחיטוי קאמרינן. הרי קטן דאינו ראוי לחיטוי ואוכל,
 אלא מאי יאכלנה יחלקנה. ראוי לחיטוי חולק שאינו ראוי לחיטוי אינו חולק. הרי בעל מום דאינו ראוי
 לחיטוי וחולק, בעל מום רחמנא רבייה כל זכר בכהנים לרבות בעל מום. ואימא כל זכר לרבות טבול יום,
 מסתברא בעל מום ה"ל לרבוויי, שכן אוכל. אדרבה טבול יום הוה ליה לרבוויי דלאורתא מיחזא חזי,
 השתא מיהא הא לא חזי, רב יוסף אמר מכדי מאי יאכלנה, יחלקנה. לכתוב רחמנא יחלקנה, מאי יאכלנה,
 ש"מ ראוי לאכילה חולק שאינו ראוי לאכילה אינו חולק. בעי ר"ל, בעל מום והוא טמא מהו שיחלקו לו,
 כיון דלא חזי ורחמנא רבייה לא שנא, מה לי טמא מה לי בעל מום, או דלמא ראוי לאכילה חולק שאינו
 ראוי לאכילה אינו חולק, אמר רבה ת"ש כהן גדול מקריב אונן ואינו אוכל ואינו חולק לאכול לערב, ש"מ
 ראוי לאכילה בעינן ש"מ. בעי רב אושעיא, טמא בקרבנות ציבור מהו שיחלקו לו, מי אמרינן המחטא
 אמר רחמנא, והאי נמי מחטא הוא, או דלמא ראוי לאכילה חולק שאין ראוי לאכילה אינו חולק, אמר
 רבינא ת"ש כהן גדול מקריב אונן ואינו אוכל ואינו חולק לאכול לערב, ש"מ ראוי לאכילה בעינן ש"מ קצת
 ארוך...

יגע בבשרה. כל דבר אוכל אשר יגע ויבלע ממנה²⁸:
 יקדש. להיות כמוה, אם פסולה תפסל, ואם היא כשרה תאכל כחומר²⁹ שבה (ובחים צו);
 ואשר יזה מדמה על הבגד. ואם הוזה מדמה על הבגד, אותו מקום דם (הבגד אשר יזה עליה)³⁰ תכבס
 בתוך העזרה³¹:
 אשר יזה. יהא נזה כמו ולא יטה לארץ מנלם (אויב טו כט) יהא נטוי: (כא)
 ישבר. לפי שהבליעה שנבלעת בו נעשה נותר, והוא הדין לכל הקדשים:
 ומרק. לשון תמרוקי הנשים (אסתר ב יב) אשקורי"ר בלע"ז:
 ומרק ושטף. לפלוט את בליעתו, אבל כלי חרס למדך הכתוב כאן שאינו יוצא מידי דפיו
 לעולם³²: (כב)
 כל זכר בכהנים יאכל אתה. הא למדת שקהמחטא אותה האמור למעלה, לא להוציא שאר
 הכהנים, אלא להוציא את שאינו ראוי להטוי³³: (כג)
 וכל
 חטאת וגו'. שאם הכנים מדם חטאת החיצונה לפנים, פסולה "וכל" לרבות שאר קדשים³⁴:
 (א)

קדש קדשים הוא. הוא קרב ואין תמורתו קרבה³⁵: (ב)
 ישחטו. ריבה לנו שחיטות הרבה, לפי שמצינו אשם בצבור, נאמר ישחטו, רבים, ותלאו
 בעולה, להביא עולת צבור לצפון³⁶: (ג)
 ואת כל חלבו וגו'. עד כאן לא נתפרשו אמורין באשם, לכך הוצרך לפרשם כאן, אבל חטאת
 כבר נתפרשו בה בפרשת ויקרא:
 את האליה. לפי שאשם אינו בא אלא איל או כבש, ואיל וכבש נתרבו באליה: (ה)
 אשם הוא. עד שינתק שמו ממנו, לימד על אשם שמתו בעליו או שנתכפרו בעליו, אף על פי
 שעומד להיות דמיו עולה לקיץ המזבח, אם שחטו סתם אינו כשר לעולה קודם שנתק לרעה.

²⁸ עי' ספרא (צו פ"ד סי' ו): כל אשר יגע בבשרה יקדש. יכול אף על פי שלא בלע, תלמוד לומר בבשרה
 עד שיבלע. יכול אף נגע במקצתו יהיה כולו פסול תלמוד לומר אשר יגע יקדש הנוגע פסול הא כיצד
 חותך מקום הבלע.

²⁹ לשון הגמ' שלנו "כחמור"
³⁰ מה זה..

³¹ עי' ספרא (צו פ"ו סי' ג): על הבגד ניתז על מקצתו של בגד יכול יהא בגד כולו טעון כבוס ת"ל אשר
 יזה עליה תכבס מקום הדם טעון כיבוס ואין הבגד כולו טעון כיבוס. ועיי"ש סי' ז': תכבס במקום קדוש
 מלמד שהכיבוס במקום קדוש. הא כיצד הבגד שיצא חוץ לקלעים נכנס ומכבסו במקום קדוש.
³² עי' (פסחים ל ע"ב): התורה העידה על כלי חרס שאינו יוצא מידי דופיו לעולם.

³³ עי' לעיל הערה 27.

³⁴ עי' זבחים פב ע"א: חטאת, אין לי אלא חטאת, קדשי קדשים מנין. ת"ל: כל חטאת, קדשים קלים
 מנין. ת"ל: וכל חטאת, דברי ר"ע; אמר לו רבי יוסי הגלילי: אפילו אתה מרבה כל היום כולו איני שומע
 לך, אלא: חטאת, אין לי אלא חטאת יחיד, חטאת צבור מנין. ת"ל: כל חטאת, ואין לי אלא חטאת זכר,
 חטאת נקבה מנין. ת"ל: וכל. כלפי לייא. אלא ה"ק: אין לי אלא חטאת נקבה, חטאת זכר מנין. ת"ל: וכל
 חטאת.

³⁵ עי' תמורה יז ע"ב: כדרך שאתה נוהג בשלמים, אתה נוהג בוולדי שלמים ובתמורה; יכול כל קדשים
 כן ת"ל רק, דברי רבי ישמעאל. ר"ע אומר: אינו צריך, הרי הוא אומר אשם הוא (אשם אשם לה), הוא
 קרב, ואין תמורתו קריבה.

³⁶ עי' שם (פ"ה סי' ג): ישחטו ריבה כאן שוחטים הרבה אף הגרים ואף הנשים ואף העבדים. אין לשון
 שחיטה אלא משיכה שנאמר זהב שחוט. ר"א אומר מיכן לעולת ציבור שלא תהא שחיטתה אלא בצפון.
 קודש קדשים לרבות זבחי שלמי ציבור שלא תהא שחיטתן אלא בצפון.

ואינו בא ללמד על האשם שיהא פסול שלא לשמו, כמו שדרשו הוא הכתוב בחטאת³⁷, לפי שאשם לא נאמר בו אשם הוא אלא לאחר הקמרת אמורין, והוא עצמו שלא הוקטרו אמוריו כשר³⁸: (ו)

קדש קדשים הוא. בתורת כהנים הוא נדרש (פ"ה ס"ו ז): (ז)
תורה אחת להם. בדבר זה:

הכהן אשר יכפר בו. הראוי לכפרה חולק בו, פרט לטבול יום ומחוסר כפורים ואונן (תורה כהנים פ"ט ס"א): (ח)

עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה. פרט לטבול יום ומחוסר כפורים ואונן שאינן חולקים בעורות³⁹: (ט)

לכהן המקריב אתה וגו'. יכול לו לבדו, תלמוד לומר לכל בני אהרן תהיה, יכול לכולן, תלמוד לומר לכהן המקריב, הא כיצד לבית אב של אותו יום שמקריבין אותה (ת"כ פ"ו ס"ב): (י)
בלולה בשמן. זו מנחת נדבה:

והרבה. זו מנחת חומא ומנחת קנאות, שאין בהן שמן: (יב)

אם על תודה יקריבנו. אם על דבר הודאה על נס שנעשה לו, כגון יורדי הים, והולכי מדברות, וחבושי בית האסורים, וחולה שנתרפא, שהם צריכין להודות שכתוב בהן יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם. ויזבחו זבחי תודה (תהלים קו כא-כב), אם על אחת מאלה נדר שלמים הללו,

³⁷ ע"י נזיר (כה ע"א): כדרך שאתה נוהג בעולה נוהג בתמורתה כדרך שאתה נוהג בשלמים נוהג בולדיהם יכול אף וולד חטאת ותמורת אשם כן ת"ל רק דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר אינו צריך וכו' הרי הוא אומר אשם הוא, בהוייתו יהא. למה לי קרא גמרא גמירין לה כל שבחטאת מתה באשם רועה, הכי נמי וכי אתא קרא לדרב דאמר רב הונא אמר רב, אשם שניתק לרעייה ושחטו לשם עולה כשר. טעמא דניתק, הא לא ניתק לא, דאמר קרא הוא בהוייתו יהא. לבדוק

³⁸ ע"י זבחים דף ה ע"ב) אשם למאי קרב למותרו חטאת נמי מיקרב קרבה מותרת חטאת אף על גב דקרבה מותרת מיעט רחמנא הוא אשם נמי כתיב ביה הוא הוא לאחור הקטרת אימורים הוא דכתיב כדתניא אבל אשם לאאין זה מקור, כי לא צריך מקור, זה כתוב בפסוק. וזה שאין הקטרה מעכב אינו יוצא מ"אשם הוא". אם רש"י מביא דינים אחרים שאינם יוצאים מעצם דרשת הפסוק המדובר צריך להביא את המקורות לדינים הללו. אם כן אז לא צריך להקפיד לחפש מילים תואמות, זה לפעמים פשוט משניות מפורשות. תחליט לבד

ע"י"ש ברש"י זבחים ה ע"ב:

רש"י מסכת זבחים דף ה עמוד ב

ההוא לאחור הקטרת אימורין, דלא ילפינן מיניה כדתניא לקמן בפ"ק אבל אשם לא נאמר בו הוא אלא לאחור הקטרת אימורין וליכא למימר בהקטרה דמבעי לשמו לעכב דהוא עצמו שלא הוקטרו אימורין כשר דאין כפרה אלא בדם ואף על גב דכתיב באשם קדש קדשים הוא (ויקרא ז) קודם שחיטה לא ילפינן מיניה דלא משמע לשמו אלא כשכתוב הוא עם שם הקרבן כגון חטאת הוא אשם הוא והיכא דכתיב גבי אחת מעבודת הדם.

שניתק לרעייה, שמתו בעליו או שנתכפרו באחר וניתק מדין אשם לרעייה שאמרו לו ב"ד הוציאו וירעה. ע"י ספרא (צו פ"ט ס"ה): חטאת ואשם וזבחי שלמי ציבור ניתנים מתנה לכהן לעולה רצו להפשיט מפשיטים רצו לאוכלן אוכלים אותן ואת עורותיהם. אבל העולה לפי שנאמר בה והפשיט את העולה צריך הכתוב לומר עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה ונתן לכהן פרט לטבול יום ולמחוסר כיפורים ולאונן יכול לא יחלקו בבשר שהוא לאכילה אבל יחלקו בעורות שאינו לאכילה ת"ל עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה פרט לטבול יום ולמחוסר כיפורים ולאונן.

ע"י זבחים (קג ע"ב): מפשיטין אותן, רצו, אוכלין אותן על גב עורן; אבל עולה נאמר בה: והפשיט את העולה ונתח אותה לנתחיה, יכול לא יהו הכהנים זכאין בעורה. ת"ל: עור העולה אשר הקריב לו יהיה, פרט לטבול יום (ומחוסר כיפורים) ואונן, שיכול לא יזכו בבשר שהוא לאכילה יזכו בעור שאינו לאכילה. ת"ל: לו יהיה, פרט למחוסר כיפורים וטבול יום ואונן. ות"ק נמי תיפוק לי מדינא. מילתא דאתיא בקל וחומר טרח וכתב לה קרא. ורבי ישמעאל האי אשר הקריב מאי עביד ליה. פרט לטבול יום ומחוסר כיפורים ואונן. ותיפוק ליה.....

שלמי תודה הן, וטעונות לחם האמור בענין, ואינן נאכלין אלא ליום ולילה, כמו שמפורש כאן⁴⁰: והקריב על זבח התודה. ד' מיני לחם, חלות, ורקיין, ורבוכה, ג' מיני מצה, וכתוב על חלת לחם חמין וגו', וכל מין ומין י' חלות, כך מפורש במנחות (דף ע"ג), ושיעורן ה' סאין ירושלמיות, שהן ו' מדבריות, כ' עשרון:

מרבכת. לחם חלוט ברותחין כל צרכו (ת"כ צו פ"ד ס"ו): (ג)
 יקריב קרבנו על זבח. מגיד שאין הלחם קדוש קדושת הגוף ליפסל ביוצא ומבול יום, ומלצאת לחולין בפדיון, עד שישחט הזבח⁴¹: (יד)
 אחד מכל קרבן. לחם אחד מכל מין ומין יטול לתרומה לכהן העובד עבודתו, והשאר נאכל לבעלים⁴², ובשרה לבעלים חוץ מחזה ושוק שבה, כמו שמפורש למטה תנופת חזה ושוק בשלמים (פסוק לד), והתודה קרויה שלמים (ובחים ד): (טו)
 ובשר זבח תודת שלמיו. יש כאן רבויין הרבה, לרבות חטאת ואשם, ואיל נזיר, וחגיגת י"ד, שיהיו נאכלין ליום ולילה⁴³:

ביום קרבנו יאכל. וכזמן בשרה זמן לחמה⁴⁴:
 לא יניח ממנו עד בקר. אבל אוכל הוא כל הלילה, אם כן למה אמרו עד חצות, כדי להרחיק אדם מן העבירה (ברכות ב. ספרא צו פ"ו ס"ה): (טז)
 ואם נדר או נדבה. שלא הביאה על הודאה של נס, אינה טעונה לחם, ונאכלת לב' ימים, כמו שמפורש בענין:

וממחרת והנותר ממנו. בראשון, יאכל. (ס"א והנותר ממנו יאכל) וי"ו זו יתירה היא, ויש כמוה הרבה במקרא, כגון ואלה בני צבעון ואיה וענה (בראשית לו כד) תת וקדש וצבא מרמס (דניאל ח"ג): (יח)

⁴⁰ עי' ברכות (נד ע"ב): אמר רב יהודה אמר רב ארבעה צריכין להודות יורדי הים הולכי מדברות ומי שהיה חולה ונתרפא ומי שהיה חבוש בבית האסורים ויצא יורדי הים מנלן דכתיב יורדי הים באניות וגו' המה ראו מעשי ה' ואומר ויעמד רוח סערה יעלו שמים ירדו תהומות ואומר יחוגו וינועו כשכור ואומר ויצעקו אל ה' בצר להם וממצוקתיהם יוציאים ואומר יקם סערה לדממה ואומר וישמחו כי ישתקו ואומר יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם הולכי מדברות מנלן דכתיב תעו במדבר בשימון דרך עיר מושב לא מצאו ויצעקו אל ה' וידריכם בדרך ישרה יודו לה' חסדו מי שחלה ונתרפא דכתיב אולים מדרך פשעם ומעונותיהם יתענו כל אכל תתעב נפשם וגו' ויזעקו אל ה' בצר להם וגו' ישלח דברו וירפאם וגו' יודו לה' חסדו מי שהיה חבוש בבית האסורין מנלן דכתיב ישיבי חשך וצלמות וגו' כי המרו אמרי אל וגו' ואומר ויכנע בעמל לבם וגו' ואומר ויזעקו אל ה' בצר להם ואומר יוציאים מחשך וצלמות וגו' ואומר יודו לה' חסדו מאי מברך אמר רב יהודה ברוך גומל חסדים טובים אביי אמר וצריך לאודווי קמי עשרה דכתיב וירוממוהו בקהל עם וגו' מר זוטרא אמר ותרין מינייהו רבנן שנאמר ובמושב זקנים יהללוהו.

⁴¹ עי' מנחות (עח ע"ב): תנו רבנן, על חלות לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח מלמד שאין הלחם קדוש אלא אם כן קרמו פניה בתנור. יקריב קרבנו על זבח, מלמד שאין הלחם קדוש אלא בשחיתת הזבח. זבח תודת, מלמד שאם שחט שלא לשמן לא קדש הלחם.

⁴² עי' משנה מנחות (עז ע"ב): מכולם היה נוטל אחד מעשרה תרומה, שנאמר: והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה לה', אחד, שלא יטול פרוס, מכל קרבן, שיהו כל הקרבנות שוות, שלא יטול מקרבן על חבירו, לכהן הזורק את דם השלמים לו יהיה, והשאר נאכל לבעלים.

יו ברוט די ספרא: עי' ספרא (צו ז #): גולי היר ווי גו אגיין. קנט יו דו טינגס נורמלי. יכול לא יהו כולן אלא קרבן אחד ת"ל והקריב על זבח התודה חלות מצות בלולות בשמן ורקיין מצות משוחים בשמן וסלת מרבכת חלת בלולות בשמן ואומר והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה לה' נמצאו שלשה עשרונים ושליש קרבן אחד לכל מין ונמצאו שלש עשרון ונמצאו לחמה של תודה מ' חלות נוטל אחד מהם מכל מין הרי ארבע חלות ונותן לכהן והכהן הזורק את דם השלמים לא יהיה והשאר יהיה נאכל לבעלים.

⁴³ עי' זבחים לו ע"ט: ובשר זבח תודת שלמיו, למדנו תודתה שנאכלת ליום ולילה, חליפין וולדות תמורות מנין. ת"ל: ובשר, חטאת ואשם מנין. ת"ל: זבח, ומנין לרבות שלמי נזיר ושלמי פסח. ת"ל: שלמיו, לחמי תודה וחלות ורקיין שבנזיר מנין. ת"ל: קרבנו, כולן קורא אני בהן לא יניח.

⁴⁴ עי' ספרא צו (פ"ז ס"י): ובשר זבח תודת שלמיו ביום קרבנו יאכל, הרי זה בא ללמד על הנאכלים ליום אחד שאכילתם ליום אחד ואין לי אלא תודה מנין לרבות את הלחם תלמוד לומר קרבנו.

ואם האכל יאכל וגו'. במחשב בשחיטה לאכלו בשלישי הכתוב מדבר, יכול אם אכל ממנו בשלישי יפסל למפרע, תלמוד לומר המקריב אותו לא יחשב, בשעת הקרבה הוא נפסל, ואינו נפסל בשלישי⁴⁵. וכן פירושו בשעת הקרבתו לא תעלה זאת במחשבה, ואם חשב פגול יהיה:

והנפש האכלת ממנו. אפילו בתוך הזמן, עונה תשא: (יט)
והבשר. של קדש שלמים, אשר יגע בכל טמא, לא יאכל:
והבשר. לרבות אבר שיצא מקצתו, שהפנימי מותר⁴⁶:

כל טהור יאכל בשר. מה תלמוד לומר, לפי שנאמר ודם זבחיך ישפך והבשר תאכל (דברים יב כז), יכול לא יאכלו שלמים אלא הבעלים, לכך נאמר כל טהור יאכל בשר⁴⁷:

(והבשר כל טהור יאכל בשר. כלומר כל מה שאסרתי לך בחטאת ואשם שאם יצאו חוץ לקלעים אסורה, כמו שכתוב בחצר אהל מועד יאכלוה, בבשר זה אני אומר לך כל טהור יאכל בשר, אפילו בכל העיר)⁴⁸: (כ)

וטמאתו עליו. בטומאת הגוף הכתוב מדבר⁴⁹, אבל טהור שאכל את הטמא, אינו ענוש כרת, אלא אוהרה והבשר אשר יגע בכל טמא וגו'. ואזהרת טמא שאכל את הטהור אינה מפורשת בתורה, אלא חכמים למדוה בגזירה שוה (ת"כ פ"ד סי' ג מכות יד:). ג' בריתות אמורות באוכלי קדשים בטומאת הגוף, ודרשוה רבותינו בשבועות (ו), אחת לכלל, ואחת לפרט, ואחת ללמד על קרבן עולה ויורד שלא נאמר אלא על טומאת מקדש וקדשיו: (כד)
יעשה לכל מלאכה. בא ולימד על החלב שאינו מטמא טומאת נבלות⁵⁰:

⁴⁵ עי' זבחים (כט ע"א): ת"ר, ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו, אמר רבי אליעזר, כוף אזנך לשמוע, במחשב לאכול מזבחו ביום השלישי הכתוב מדבר, או אינו אלא באוכל מזבחו ליום שלישי, אמרת, אחר שהוא כשר יחזור ויפסל, אמר לו רבי עקיבא, הן מצינו בזב וזבה ושומרת יום כנגד יום שהן בחזקת טהרה, וכיון שראו סתרו, אף אתה אל תתמה על זה, שאע"פ שהוכשר שיחזור ויפסל. אמר ליה הרי הוא אומר המקריב בשעת הקרבה הוא נפסל ואינו נפסל בשלישי. וכן הוא בספרא (פ"ח סי' א).

⁴⁶ עי' ספרא צו (פ"ט סי' יג): והבשר לרבות בשר הפנימי שיהא מותר שהיה בדין הואיל והטמא פסול והיוצא פסול מה הטמא אם נטמא מקצתו נטמא כולו פסול, אף היוצא אם נטמא מקצתו יהא כולו פסול, תלמוד לומר והבשר לרבות בשר הפנימי שהוא מותר.

⁴⁷ עי' ספרא (צו פ"ט סי' ח) כל טהור יאכל בשר מה ת"ל לפי שנאמר ודם זבחיך ישפך על המזבח ה' אלהיך והבשר תאכל יכול לא יאכלו אלא בעליו ק"ו לפסח לכך נאמר כל טהור יאכל בשר.

⁴⁸ למה יש כאן סוגרים

⁴⁹ עי' זבחים מג ע"ב: בטומאת הגוף הכתוב מדבר; אתה אומר: בטומאת הגוף, או אינו אלא בטומאת בשר. נאמר כאן טומאתו ונאמר להלן טומאתו (עליו) [בן], מה להלן בטומאת הגוף הכתוב מדבר, אף כאן בטומאת הגוף הכתוב מדבר; ר' יוסי אומר: הואיל ונאמרו קדשים בלשון רבים ונאמרה טומאה בלשון יחיד, בטומאת הגוף הכתוב מדבר; רבי אומר: ואכל, בטומאת הגוף הכתוב מדבר; אחרים אמרו: וטומאתו עליו, מי שטומאה פורחת ממנו, יצא בשר שאין טומאה פורחת ממנו. אמר מר, רבי אומר: ואכל, בטומאת הגוף הכתוב מדבר. מאי משמע. אמר רבא: כל קרא דלא מפרש ליה רב יצחק בר אבודימי וכל מתניתא דלא מפרשא לה רב זעירי לא מיפרשא, הכי אמר ר' יצחק בר אבודימי: הואיל ופתח הכתוב בלשון נקבה וסיים בלשון נקבה ולשון זכר באמצע, בטומאת הגוף הכתוב מדבר. וכן הוא בספרא פ"ד סי' ד.

טו מאטש, יו ברוט די ספרא

⁵⁰ עי' פסחים (כג ע"א): יעשה לכל מלאכה, מה תלמוד לומר לכל מלאכה. שיכול למלאכת גבוה יהא מותר, למלאכת הדיוט יהא אסור, תלמוד לומר לכל מלאכה, דברי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר: שיכול למלאכת הדיוט יהא טהור, למלאכת גבוה יהא טמא, תלמוד לומר לכל מלאכה. ורבי יוסי הגלילי: לטומאה ולטהרה לא איצטרך קרא, כי איצטרך קרא, לאיסור ולהיתר. ורבי עקיבא: איסור והיתר לא צריך קרא, כי איצטרך קרא, לטומאה ולטהרה. פ"י רש"י: שיכול, אי לא הוה כתב לכל הוה אמינא: למלאכת גבוה יהא מותר, אם צריך למשוח ממנו עורות למלאכת בדק הבית, יהא מותר, דהא מישתרי חלב באכילה לגבי גבוה למזבח, אבל למלאכת הדיוט יהא אסור, שהרי נאמר בו לא תאכלו ואיסור הנאה במשמע תלמוד לומר לכל מלאכה. ר' עקיבא אומר כו', כלומר לא הוצרך הכתוב להיתר דלא הוה סלקא

ואכל לא תאכלהו. אמרה תורה יבוא איסור נבילה וטרפה ויחול על איסור חלב, שאם אכלו יתחייב אף על לאו של נבילה, ולא תאמר אין איסור חל על איסור (חולין לז): (כו)

בכל מושבת יכם. לפי שהיא חובת הגוף ואינה חובת קרקע, נוהגת בכל מושבות, ובמסכת קדושין בפ"א (לז) מפרש למה הוצרך לומר⁵¹: לעוף ולבהמה. פרט לדם דגים וחגבים⁵²: (ל) ידין תביאנה וגו'. שתהא יד הבעלים מלמעלה, והחלב והחזות נתונין בה, ויד כהן מלמטה ומניפין (מנחות סא):

את אשי ה'. ומה הן האשים, את החלב על החזות:

יביאנו. כשמביאו מבית המטבחיים נותן החלב על החזות, וכשנותנו ליד הכהן המניף נמצא החזות למעלה והחלב למטה, וזהו האמור במקום אחר שוק התרומה וחזות התנופה על אשי החלבים יביאו להניף וגו' (ויקרא י טו), ולאחר התנופה נותנו לכהן המקטיר, ונמצא החזות למטה, וזהו שנאמר וישימו את החלבים על החזות ויקטר החלבים המזבחה (שם ט ב), למדנו שגו' כהנים זקוקין לה, כך מפורש במנחות (דף סב):⁵³

את החלב על החזות יביאנו. ואת החזות למה מביא, להניף אותו הוא מביאו, ולא שיהא הוא מן האשים, לפי שנאמר את אשי ה' את החלב על החזות, יכול שיהא אף החזות לאשים, לכך נאמר את החזות להניף וגו': (לא)

והקטיר הכהן את החלב. ואחר כך והיה החזות לאהרן, למדנו שאין הבשר נאכל בעוד שהאימורים למטה מן המזבחה (פסחים נט ע"ב ת"כ פט"ז ס"ד): (לב) שוק. מן הפרק של ארכובה הנמכרת עם הראש עד הפרק האמצעי שהוא סובך של ירך⁵⁴: (לג)

המקריב את דם וגו'. מי שהוא ראוי לזריקתו ולהקטיר חלביו, יצא טמא בשעת זריקת דמים

דעתך לאיסור ולא בא אלא לטהרו מכל טומאת הבשר ולומר שאין חלב בכלל נבילה ואינו חושש לטומאה אלא מותר לישתמש טהרות בעור המשווח בחלב נבילה ואם לא ריבה לכל מלאכה הייתי אומר למלאכת הדיוט להשתמש בו חולין יהא טהור אבל למלאכת גבוה להשתמש קדשים יהא טמא.
⁵¹ ז"ל: איבעיא להו ר"א לקולא פליג או לחומרא פליג וה"ק תנא קמא חוץ מן הערלה ומן הכלאים דהלכתא גמירי לה אף על גב דאיכא למימר חובת קרקע היא אבל חדש בארץ אין בחוץ לארץ לא. מאי טעמא, מושב לאחר ירושה וישיבה משמע. ואתא ר"א למימר אף חדש נוהג בין בארץ בין בחוץ לארץ. מאי טעמא, מושב, בכל מקום שאתם יושבים, או דלמא לקולא פליג וה"ק תנא קמא, חוץ מן הערלה והכלאים דהלכתא גמירי לה וכ"ש חדש, דמושב כ"מ שאתם יושבים משמע, ואתא ר"א למימר חדש אינו נוהג אלא בארץ, דמושב לאחר ירושה וישיבה משמע. ומאי אף אקמייתא, תא שמע דאמר אביי, מאן תנא דפליג עליה דר"א, ר' ישמעאל היא, דתניא ללמדך שכל מקום שנאמר בו מושב אינו אלא לאחר ירושה וישיבה, דברי רבי ישמעאל. אמר לו ר"ע, הרי שבת, שנאמר בו מושבות ונוהגת בין בארץ בין בחוץ לארץ.

⁵² עי' ספרא (צו פ"י ס"י יא): כל דם לא תאכלו יכול אף דם מהלכי שתיים דם שרצים ודם ביצים דם חגבים ודם דגים הכל בכלל ת"ל לעוף ולבהמה מה עוף ובהמה מיוחדים שיש בהם טומאה קלה ויש בהם טומאה חמורה יש בהם איסור ויש בהם היתר והם מין בשר יצא דם מהלכי שתיים שאין בו טומאה קלה דם שרצים שאין בו טומאה חמורה דם ביצים שאין מין בשר דם חגבים ודם דגים שכולו מותר.
⁵³ ז"ל: כיצד עושה מניח אימורין על פיסת היד וחזה ושוק עליהן ובכל מקום שיש לחם הלחם מלמעלה היכא אמר רב פפא במלואים מאי טעמא אילימא משום דכתיב שוק התרומה וחזה התנופה על אשי החלבים יביאו להניף תנופה והכתיב את החלב על החזות יביאנו אמר אביי ההוא דמייתי ליה כהן מבית המטבחיים ורמי ליה והכתיב וישימו את החלבים על החזות ההוא דיהיב ליה לכהן אחרינא ואזיל ומקטר ליה והא קמ"ל דבעינן שלשה כהנים משום דכתיב ברוב עם הדרת מלך.

⁵⁴ עי' חולין (קלד ע"ב): איזהו הזרוע מן הפרק של ארכובה עד כף של יד, והוא של נזיר. וכנגדו ברגל שוק ר' יהודה אומר שוק מן הפרק של ארכובה עד סובך של רגל איזהו לחי מן הפרק של לחי עד פיקה של גרגרת.

או בשעת הקטר חלבים שאינו חולק בבשר⁵⁵: (לד)
 התנופה התרומה. מוליך ומביא מעלה ומוריד⁵⁶: (לז)
 ולמלואים. ליום חינוך הכהונה: (ב)
 קח את אהרן. פרשה זו נאמרה שבעת ימים קודם הקמת המשכן, שאין מוקדם ומאוחר
 בתורה (מכילתא בשלה מסכתא דשירה ז):
 קח את אהרן. קחנו בדברים ומשכהו⁵⁷:
 ואת פר החטאת וגו'. אלו האמורים בענין צוואת המלואים בואתה תצוה (שמות כט), ועכשיו
 ביום ראשון למלואים חזר וזרוז בשעת מעשה: (ג)
 הקהל אל פתח אהל מועד. זה אחד מן המקומות שהחזיק מועט את המרובה⁵⁸: (ה)
 זה הדבר. דברים שתראו שאני עושה לפניכם צוני הקב"ה לעשות, ואל תאמרו לכבודי
 ולכבוד אחי אני עושה. כל הענין הזה בפרשת המלואים פירשתי בואתה תצוה (שם): (ח)
 את האורים. כתב של שם המפורש⁵⁹: (ט)
 וישם על המצנפת. פתילי תכלת הקבועים בציץ נתן על המצנפת נמצא הציץ תלוי
 במצנפת⁶⁰: (יא)
 ויז ממנו על המזבח. לא ידעתי היכן נצטוה בהזאות הללו: (יב)
 ויצק. וימשה. בתחלה יוצק על ראשו, ואח"כ נותן בין ריסי עיניו, ומושך באצבעו מזה לזה⁶¹:
 (יג)
 ויחבש. לשון קשירה⁶²: (טו)
 ויחטא את המזבח. חטאו וטהרו מזרות ליכנס לקדושה:
 ויקדשהו. בעבודה זו:
 לכפר עליו. מעתה כל הכפרות: (טז)
 ואת יתרת הכבוד. לבד הכבוד, שהיה נוטל מעט מן הכבוד עמה: (כב)
 איל המלואים. איל השלמים שמלואים לשון שלמים, שממלאים ומשלימים את הכהנים

⁵⁵ עי' זבחים (צח ע"ב): מומין קבועין חולין ואוכלין אבל לא מקריבין כל שאינו ראוי לעבודה אינו חולק בבשר וכל שאין לו בבשר אין לו בעורות אפילו טמא בשעת זריקת דמים וטהור בשעת הקטר חלבים אינו חולק בבשר שנא' המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה.
⁵⁶ עי' סוכה לז ע"ב: מניף, ומוליך ומביא, מעלה ומוריד, שנאמר אשר הונף ואשר הורם.
⁵⁷ עי' תנחומא (צו פרק י'): קח את אהרן ואת בניו אל"ה הקב"ה למשה פתח אותו בדברים לפי שהיה בורח מן השררה ואין קח אלא לשון פתוי שכן נבוכדנצר אמר לנבוזראדן קחנו ועינך שים עליו (ירמיה לט).
⁵⁸ עי' ויקרא רבה (פרשה י ט): העדה הקהל פתח אהל מועד אמר רבי אלעזר כל ישראל ששים רבוא ואת אומר אל פתח אהל מועד אלא זה אחד מן המקומות שהחזיק מועט את המרובה, עיי"ש. [וכן עי' תנחומא (צו פרק יב), ובראשית רבה (פרשה ה ז)].
⁵⁹ עי' זוהר (ח"ב רלד ע"ב): כתיב ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התומים, והא אוקמוה, את האורים דנהרין, רזא דאספקלריאה דנהרא, ודא איהו גליפו דאתון דשמא קדישא, ברזא דארבעין ותרין, דבהו אתברון עלמין, והוו משקעין ביה.
⁶⁰ עי' ילקוט שמעוני תורה (רמז תתק"ז): תניא כיפה של צמר היתה מונחת בראשו של כהן גדול ועליה ציץ נתון לקיים מה שנאמר ושמת אותו על פתיל תכלת והיה על המצנפת.
⁶¹ עי' הוריות (יב ע"א): ת"ר, כיצד מושחין, את המלכים כמין נזר ואת הכהנים כמין כי. מאי כמין כי, אמר רב מנשיא בר גדא כמין כף יוני. תני חדא, בתחלה מוצקין שמן על ראשו ואח"כ נותנין לו שמן בין ריסי עיניו. ותניא אחרית, בתחלה נותנין לו שמן בין ריסי עיניו ואח"כ מוצקים לו שמן על ראשו.
⁶² עי' תרגום.

בכהונתם⁶³: (כו)

וחלת לחם שמן. היא רבוכה, שהיה מרבה בה שמן כנגד החלות והרקיקין, כך מפורש במנחות (ע"ה⁶⁴): (כח)

ויקטר המזבחה. משה שמש כל שבעת ימי המלואים בחלוק לבן⁶⁵:
על העלה. אחר העולה. ולא מצינו שוק של שלמים קרב בכל מקום חוץ מזה: (לד)
צוה ה' לעשת. כל שבעת הימים. ורז"ל דרשו (י"מא ב:) לעשות, זה מעשה פרה, לכפר, זה מעשה
יום הכפורים, וללמד שכהן גדול טעון פרישה קודם יום הכפורים שבעת ימים, וכן הכהן השורף
את הפרה: (לה)

ולא תמותו. הא אם לא תעשו כן, הרי אתם חייבים מיתה⁶⁶: (לו)
ויעש אהרן ובניו. להגיד שבהן שלא הטו ימין ושמאל:
חסלת פרשת צו

⁶³ עי' ספרא (צו מכילתא דמילואים אות כ): איל המילואים שמושלים על הכל מלמד שהמילואים שלמים לאהרן ולבניו.

⁶⁴ ז"ל: המילואים היו באין כמצה שבתודה חלות ורקיקין ורביכה נזירות היתה באה שתי ידות כמצה של תודה חלות ורקיקין ואין בה רבוכה נמצא עשרה קבין ירושלמית שהן ששה עשרונות ועודיין גמרא מנא ה"מ אמר רב חסדא אמר רב חמא בר גוריא דאמר קרא ומסל המצות אשר לפני ה' לקח חלת מצה אחת וחלת לחם שמן אחת ורקיק אחד בשלמא חלות חלות ריקק ריקק שמן מאי נינהו לאו רבוכה.

⁶⁵ עי' תענית יא ע"ב: במה שימש משה כל שבעת ימי המילואים בחלוק לבן רב כהנא מתני בחלוק לבן שאין לו אימרא.

⁶⁶ עי' ספרא (שמיני פ"א סי' ו) יכול יהו ישראל חייבים מיתה על ההוראה ת"ל אתה ובניך ולא תמותו אתה ובניך במיתה ואין ישראל חייבים במיתה.